

Vammaispalvelujen valmistelun tilannekatsaus

Vammaisneuvoston kokous 16.11.2022

**Kirsi Ruutala, vastuvalmistelija
Etelä-Savon hyvinvointialue**

Hyvinvointialueen valmistelutyön keskeisiä sisältöjä

- Asiakkaiden palvelujen määrittely: palvelukuvaukset lakisääteisistä palveluista, asiakasprosessien kuvaukset, palvelujen myöntämisen kriteerit
- Palveluverkon kuvaaminen, yksiköiden sijoittuminen, tilaratkaisut, keskitetyt palvelut, lähipalvelut
- Palvelumallit (asiakasohjaus, sotepalvelujen integraatio, ongelmien ennaltaehkäisy, palvelupolut, yhdyspintarakenteet)
- Sopimukset palvelujen hankinnoista, tulevaisuuden hankintamallit, asiakasmaksut
- Henkilöstön tehtävänkuvat, palveluissa tarvittava osaaminen ja asiantuntijuus. Muutoksia tehtävissä: johtajat, päälliköt, koordinaatorit

SOSIAALIPALVELUT

ETELÄ-SAVON
HYVINVOINTIALUE
Sote-uudistus

Liikkumista tukevat palvelut

- Uusi vammaispalvelulaki tulee korostamaan yksilöllisyyttä asiakkaan liikkumisen tuen palveluissa
- Yhtenäiset kuljetuspalvelut E-Savoon 1.2.2024 alusta alkaen, liikkumista tukevien palvelujen järjestämisen suunnittelu v. 2023 aikana.
- Nykyiset kuljetuspalvelusopimukset:
 - Essoten, Pieksämäen ja Sosterin nykyiset sopimukset jatkuvat 31.1.2024 saakka.
 - Rantasalmi ja Juva: sopimukset päättyvät v. 2022 lopussa. Hyvinvointialue järjestää palvelujen jatkumisen paikkakunnilla.

Salme Viljakainen valmistelee hyvinvointialueen yhtenäisiä kuljetuspalveluita v. 2022-2023

Henkilökohtainen apu

- Vammaislain uudistus: vahvempi yksilöllisyys palveluissa, kaikki tuotantotavat oltava käytössä (oma tuotanto, palveluseteli, ostopalvelu)
- Henkilökohtaisen avun palveluseteli käyttöön hyvinvointialueelle v. 2023
- Tavoitteena keskitetty avustajakeskus hyvinvointialueelle: työnantajamalli ja omat hva:n avustajat
- Alkuarviointijakson käyttö
- Ammatillisen henkilökohtaisen avun kehittäminen (esim. sairaanhoidollinen osaaminen: hengityshalvausasiakkaat)
- Laatuksiteerien luominen avustajien osaamiselle, tarvittava koulutus
- 1/2023 alkaen työnantajamallissa olevien avustajien palkanmaksukäytäntöjen yhtenäistäminen hyvinvointialueella, tiedotus asiakkaille ja avustajille
- Työnantajamallissa olevien avustajien palkkojen harmonisointi HETA:n palkkatasojen mukaiseksi

Asumista tukevat palvelut

- **Asunnon muutostyöt:** Teknisen asiantuntijuuden lisääminen palvelun järjestämisessä, yhteisten käytäntöjen luominen mm. apuvälinekeskuksen kanssa tehtävään yhteistyöhön ja työnjakoon.
- **Tehostettu palveluasuminen:** Oma tuotanto laajaa, kysyntä kasvanut, sotehenkilöstön riittävyys haasteena yksiköissä
- **Palveluasuminen:** Suunta tuettuun asumiseen
- **Tuettu asuminen:** Tukiohjauskäynnit omiin asuntoihin, lisäksi kotihoito 24/7, etätukea digipalveluna
- **Perhehoito:** vammaispalveluihin ja ikäihmisten palveluihin oma perhehoidon koordinaattori E-Savoon, perhehoitajien määrän lisääminen ja palvelun sisällön kehittäminen (kiertäviä hoitajia lisää, yksilöllisiä ratkaisuja vammaisten tilapäishoitoon). Perhehoidon sääntökirjat aluehallituksessa 14.12.2022
- Uusi vammaispalvelulaki: **vammaisten lasten asumisen** järjestäminen
- Vammaisten asumispalvelujen kilpailutusta suunnitellaan E-Savoon v. 2023
- Vammaisten asumispalvelun ja henkilökohtaisen budjetoinnin palveluseteli käyttöön hyvinvointialueelle v. 2023

Asiakasmaksut hyvinvointialueella 2023

- Asiakasmaksut päätettävänä aluehallituksessa 24.11.2022 (periaatteet) ja 14.12.2022 (asiakasmaksutaksat)
- Vammaisten näkökulmasta yhtenäistettäviä asioita
 - Käyttövaran määrittäminen, vaikka laissa ei olisi vammaisten palveluja koskevaa minimikäyttövarasääntelyä
 - Laitoshoidon asiakasmaksut
 - Asumispalvelujen ja päivä- ja työtoiminnan ateriamaksut, muu ylläpito
 - VPL:n uudistus eduskunnassa, mitkä etuudet tulevat olemaan maksuttomia, mistä peritään asiakasmaksu? Siirtymäajalla sovellettaisiin kahta käytäntöä riippuen siitä, onko palvelupäätös tehty vanhan vai uuden lain aikana

Lakiesityksen vaikutuksia

- Liikkumisen tuen palveluissa kuljetusomavastuu kaikille vammaisille, myös vammaispalveluihin pääsemiseksi tarkoitetut kuljetukset
- Työtoiminnassa maksettavasta työosuusrahasta ei säädettäisi missään laissa, ei perustetta maksamiselle?
- Varhaiskasvatuksen ja aamu-, ilta- ja loma -ajan hoidon maksullisuus
- Lapsiperheen kotipalvelun omavastuuosuudet
- Vammaisen lapsen asuminen kodin ulkopuolella, vanhempien vastuu elatusmenoista elatuskyvyn mukaisesti

